

CHIȘINĂU

PE SCURT, ÎN DATE ȘI CIFRE We know

LIBRIS

books

Etimologie

Există două ipoteze legate de numele actual al orașului. Prima, emisă și documentată de Iorgu Iordan, pornește de la ostașii secui pe care voievozii Moldovei îi stabiliseră aici în drumul tătarilor, care au stăpânit ținutul între 1224 și 1359. În limba maghiară, Kis + Jenő ar însemna „Micul Eugen”, dar și „Mica latură”, făcând referire la această regiune strategică de apărare. A doua ipoteză, emisă de cercetătorii sovietici, susține că denumirea orașului ar proveni de la „izvorul cel nou”, Chișla Nouă de pe malul Bâcului, din apropierea Bisericii Măzărache, de la care s-a ajuns, ulterior, la Chișinău.

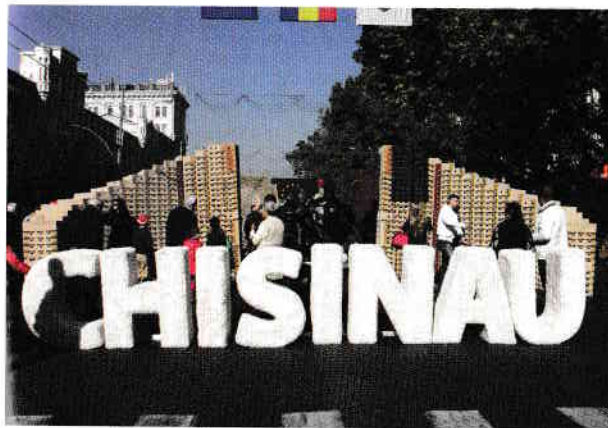
Istoric

- în anul **1436**, așezarea este atestată documentar într-un hrisov al domnilor Țării Moldovei, Ilie și Ștefan, care au dăruit unui anume logofăt Oncea niște sate „din dreptul Cheșenăului”;
- este pomenită ca așezare distinctă într-un document din **1466**, de pe vremea lui Ștefan cel Mare;
- până la Războiul Ruso-Turc, din **1812**, a fost târg moldav, iar după aceea s-a aflat sub stăpânire rusă în calitate de capitală (Кишинёв) a guberniei Basarabia, până în **1918**, când Sfatul Țării a votat unirea cu România;
- în scurtă vreme a devenit al doilea oraș ca mărime din România, după București;
- în timpul celui de-al Doilea Război Mondial orașul a fost distrus aproape în întregime, în special după **28 iunie 1940**, odată cu ocuparea sa de către trupele sovietice ale Armatei Roșii;
- pe **10 noiembrie 1940**, în regiunea seismică Vrancea are loc un cutremur de 7,3-7,4 grade pe scara Richter, care afectează Chișinăul, agravând distrugerea clădirilor.
- după război, Basarabia a fost integrată în Uniunea Sovietică, iar Chișinăul a devenit capitala Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești;
- la **27 august 1991** Republica Moldova își proclamă independența față de Comunitatea Statelor Independente (succesoarea U.R.S.S.) și Chișinăul devine capitala noului stat.

Adina Baranovschi

Ghid de buzunar

CHIȘINĂU

Creative
publishing

© CREATIVE PUBLISHING, ROMÂNIA, 2015

Toate drepturile rezervate.

Intr. Balaci, nr. 7, sector 4, București

Editor: Florentina Ion

Coordonator colecție: dr. Ionuț Popa

Cartografie: Creative Publishing

Tehnoredactare: Mariana Dumitru

DTP: Mihaela Aramă

Corectură: Rodica Crețu

Foto copertă *Dreamstime.com*: Catedrala Nașterea Domnului din Piața
Marii Adunări Naționale;
Catedrala Schimbarea la Față; Președinția Republicii
Moldova; Statuia lui Ștefan cel Mare și Sfânt din Grădina
Publică

Foto clape *Dreamstime.com*: Chișinăul noaptea și
Aeroportul Internațional Chișinău

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BARANOVSKI, ADINA

Ghid turistic Chișinău / Adina Baranovschi. –

București : Creative Publishing, 2015

ISBN 978-606-93818-8-5

913(478 Chișinău)(084)

Pentru comenzi: Tel./Fax: 021.410.88.10 / 14

e-mail: office@edituradph.ro

www.edituradph.ro

**Informațiile din acest ghid turistic sunt verificate periodic,
schimbările intervenite fiind introduse în noile ediții.**

Copyright Creative Publishing, 2015

Reproducerea integrală sau parțială a textului ori a ilustrațiilor din
această carte este permisă numai cu acordul scris al editurii.

CUPRINS

<i>Introducere</i>	5
Chișinău	6
0 călătorie în timp	7

I. CENTRUL ISTORIC

Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt	10
1. Piața Marii Adunări Naționale	12
– Palatul Guvernului	13
– Arcul de Triumf	13
– Catedrala Nașterea Domnului	15
– Parcul Catedralei	15
2. Grădina publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”	16
3. Președinția Republicii Moldova	20
4. Teatrul Național de Operă și Balet	21
5. Casele Herța și Kligman	22
6. Palatul Parlamentului	23
7. Primăria	24
8. Sala cu Orgă	26
9. Teatrul Național Dramatic „Mihai Eminescu”	28
10. Poșta Centrală	29
11. Academia de Științe a Moldovei	30

Alte obiective pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt

1. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”	34
2. Catedrala „Schimbarea la Față”	35
3. Biserica Sf. Nicolae	36
4. Clădirile universitare	37
5. Cinematograful Patria	38
6. Magazinul Unic	39
7. Palatul Telefoanelor	40
8. Ministerul de Interne	41

II. ÎN JURUL BULEVARDULUI ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÂNT

1. Mănăstirea Sf. Mare Mucenic Teodor Tiron	44
2. Muzeul Național de Artă al Moldovei	46

3. Muzeul Național de Istorie a Moldovei	48
4. Turnul orașului	50
5. Biblioteca Națională	52
5. Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală	54
6. Fosta clădire „Sfatul Țării”	56
7. Hotelul Chișinău	57
8. Palatul Național	58
9. Palatul Republicii	59
10. Teatrul Satiricus	60
11. Teatrul Luceafărul	61
12. Sinagoga Geamgilor	62
13. Teatrul Eugene Ionesco	63
14. Piața Centrală	64
15. Hotel Cosmos	65
16. Gara	66
17. Biserica Sfânta Teodora de la Sihla	68
18. Biserica Sfântul Pantelimon	69
19. Muzeul de Istorie Militară	70
20. Casele memoriale ale personalităților.....	72
21. Teatrul Dramatic Rus	74
22. Teatrul de păpuși „Licurici”	75
23. Biserica Măzărache	76
24. Porțile orașului	78
25. Grădina Botanică	80
26. Muzeul Satului	82
27. Centrul Expozițional „Moldexpo”	84
28. Aeroportul	86

III. ATRACȚII ÎN JURUL CHIȘINĂULUI

1. Cricova	90
2. Mileștii Mici	92
3. Mănăstirea Căpriana	94

Cuvânt înainte

„Orașul meu cu umeri albi de piatră”... această afirmație prezentă în imnul orașului este mai mult o legendă decât o realitate. **Chișinăul** încă își mai caută identitatea, dar, cu siguranță, nu și-a pierdut istoria.

Acest loc a fost martorul vitregiilor vremii, a fost glorificat și deopotrivă ridiculizat. Iar rezultatul acestor procese îl regăsim în amalgamul arhitectural al orașului de astăzi. Clădirile sovietice te compleșesc prin uniformitate, dar, dacă le afli istoria, găsești și aici ceva frumos.

Există o singură scăpare, călătorule drag; dacă ajungi în acest oraș, să te dezbraci de prejudecăți și să te informezi; doar așa vei avea un sejur plăcut! Ghidul pe care îl ai în față te va ajuta să descoperi, pas cu pas, câte un pic din străzile principale, cu edificii administrative, din bisericile care au trecut cu stoicism de perioada sovietică, pe când aveau alte meniri decât lăcașe de cult, din teatrele și parcurile centrale atât de specifice orașului.

Și nu uitați că, aici, o trăsătură a locului este ospitalitatea și omenirea cu un pahar de vin, iar cramele din apropierea orașului sunt locuri numai bune să vă convingeți.

Prin anii 2.000, când îmi făceam studiile la București, eram des întrebată, cum e aici în Moldova; la fel și acum, hoinărind prin România, lumea mă întreabă, cum e la noi, în Chișinău? Desigur, încerc să le povestesc cât mai mult, dar sunt la fel de sigură că, dacă vor avea la îndemână un ghid cu informație structurată, le va fi mai ușor să ia un bilet de avion sau de autobuz și să ne facă o vizită.

Și localnicilor, care de o viață trăiesc în Chișinău le prinde bine un ghid turistic, fiindcă uneori ai surpriza să afli lucruri nebănuite despre o clădire, pe lângă care, poate treci nepăsător în fiecare zi.

Eu îi mulțumesc autoarei pentru informația completă, bine structurată din ghid. Acest efort va bătători, în vivans, calea pentru turiști care vor să descopere o destinație încă... „nebătătorită”.

Viorica Ataman
www.travelblog.md

CHIȘINĂU

We know
books

Pentru noi, românii, spațiul de dincolo de Prut are o rezonanță aparte, dat fiind destinul istoric comun în anumite perioade. Iar capitala Republicii Moldova ocupă un loc special în sufletul multora, fiind un oraș cu destule atracții, pe lângă interesul strict intelectual al unora pentru locurile importante unde s-au născut, au trăit și activat o serie de personalități: scriitori (Alecru Russo, Al. Donici, B.P. Hasdeu, C. Negruzzi, Gala Galaction, C. Stere, A. Mateevici, Onisifor Ghibu, Pantelimon Halippa, Grigore Vieru), compozitori (Gavriil Musicescu, Ciprian Porumbescu, Eugen Doga), cântăreți (Maria Cibotari, Sofia Rotaru, Anastasia Lazariuc, Ion și Doina Aldea Teodorovici), cineaști (Emil Loteanu, Vlad Ioviță, Lewis Milestone) ș.a.

În 1989, Republica Moldova se despărțea de trecutul sovietic prin proclamarea suveranității, iar în 1991 independența a fost recunoscută la nivel internațional. În 1994 a fost adoptată Constituția țării.

O CĂLĂTORIE ÎN TIMP

Atestată documentar în 1436, într-un hrisov al domnilor Țării Moldovei, Ilie și Ștefan, care au dăruit unui anume logofăt Oncea niște sate „din dreptul Cheșenăului”, și pomenită ca așezare distinctă într-un document din 1466, de pe vremea lui Ștefan cel Mare, urbea amplasată pe coline și străbătută de râul Bâc (afluent al Nistrului) s-a dezvoltat în timp.

În prezent, Chișinău este principalul oraș economic, administrativ, politic și cultural/artistic al Republicii Moldova. Majoritatea obiectivelor de interes se află comasate în centru, pe principalul bulevard (Ștefan cel Mare și Sfânt) și pe străduțele din jur. Contrastantă, amestec de vechi și modern, purtând pecetea stăpânirilor sub care s-a aflat (vizibilă mai ales în cazul imobilelor masive de inspirație sovietică din perioada stalinistă), „metropola” încearcă să țină pasul cu vremurile moderne ademenindu-și oaspeții printr-o cât mai variată ofertă, mergând de la produse culinare specifice (vinuri de Cricova, Purcari, Mileștii Mici, dulciurile fabricii Bucuria, conserve de pește și icre negre), ce pot fi achiziționate la prețuri mici comparativ cu cele din Occident, la atracții strict turistice. Pentru vizitatorii români, obișnuiți cu aspectul occidental al marilor orașe, o incursiune la Chișinău echivalează oarecum cu o întoarcere în timp...

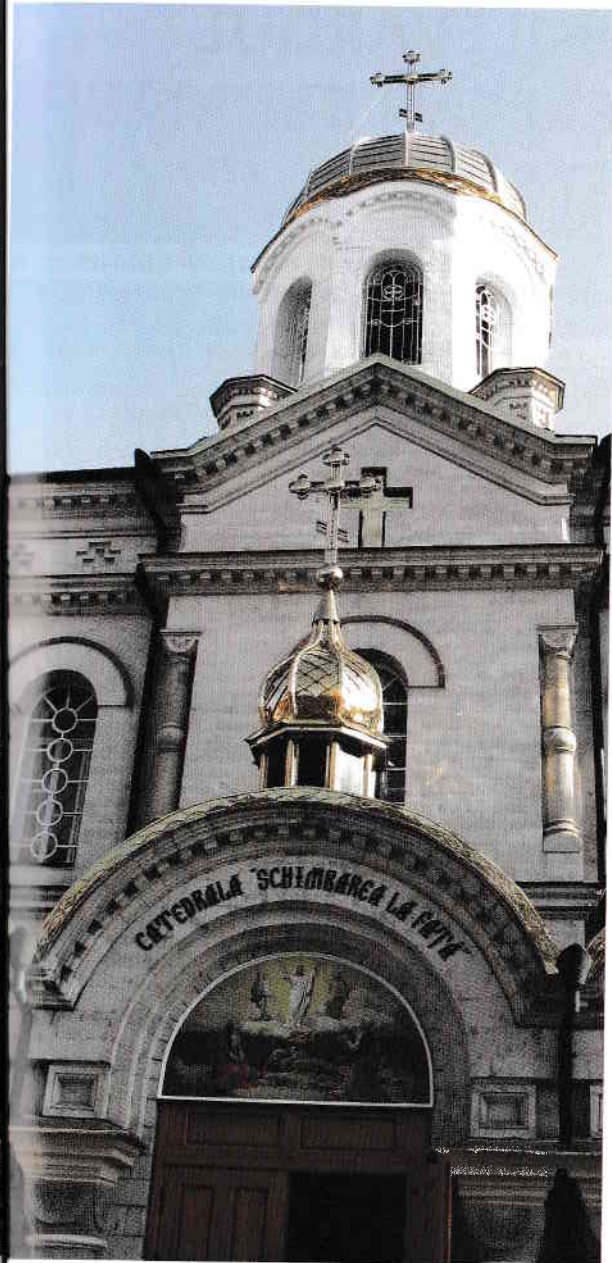
CENTRUL ISTORIC

We know books

În 1986 Chișinăul a obținut statut de oraș istoric datorită multitudinii de clădiri emblematice, iar din 1993 centrul istoric a fost declarat monument arhitectural. Totuși, unele lucrări de pe șantierele deschise aici au dus la modificarea unor construcții, dacă nu chiar la demolarea clădirilor-monument. Cu toate acestea, turiștii ajunși în capitală mai pot admira destule edificii, unele de-a dreptul impresionante.

Monumentul ce marchează locul de întemeiere a orașului Chișinău

Catedrala „Schimbarea la Foște”

BULEVARDUL ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÂNT

Principala arteră centrală a orașului a purtat felurite denumiri: Str. Millionnaia, Moskovskaia, Aleksandrovskiaia, Țarski Prospekt, Bd. Alexandru cel Bun, Str. Lenin, Lenin Prospekt (1952–1990). Din 1990 are actuala titulatură, în cinstea marelui domnitor al tuturor românilor. Instituții de marcă și vile impozante cu aspect de palat coexistă cu imobile din epoca sovietică, de-a lungul a peste 3,8 km lungime cât măsoară bulevardul, într-un amestec derutant. Multe dintre clădiri au fost distruse în al Doilea Război Mondial, fiind refăcute ulterior în același stil original sau înlocuite cu alte imobile.

■ O plimbare pe bulevardul central, toamnă

■ Piața Marii Adunări Naționale

■ Arcul de Triumf

■ Grădina publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”

■ Președinția

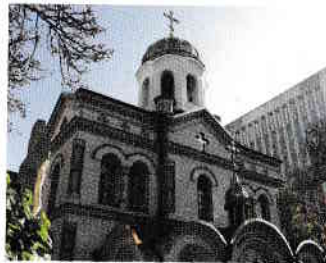
■ Vala cu Orgă

■ Palatul Parlamentului

■ Academia de Studii Economice

■ Catedrala „Schimbarea la Față”

Piața Marii Adunări Naționale

We know
books

Este cea mai mare piață din oraș, punctul nodal, „kilometrul 0” al centrului, locul în care, până în anii '90, se făceau parade militare și se țineau discursurile liderilor comuniști. Aici se află sediul Guvernului (Piața Marii Adunări Naționale nr. 1), Arcul de Triumf, Catedrala cu Turnul-clopotniță și Parcul adiacent (Piața Marii Adunări Naționale nr. 2). În uriașul spațiu se aniversează Anul Nou în stradă și tot aici au loc diverse alte evenimente (hramul orașului, concerte).

Palatul Guvernului

PALATUL GUVERNULUI a fost ridicat în anul 1964 de arhitectul S. Fridlin pe locul fostei Case Eparhiale a Mitropoliei și domină piața prin aspectul masiv al celor șase etaje.

Peste drum se află **ARCUL DE TRIUMF**, ridicat în 1840 de arhitectul Luca Zaușkevici în cinstea victoriei trupelor țariste împotriva invaziei turcești din

războiul ruso-turc, monument ce mai poartă denumirea de *Porțile Sfinte*. În timpul regimului sovietic

■ Arcul de Triumf

i s-a zis *Arcul Biruinței*. Cei patru stâlpi măsoară 13 m înălțime, iar în mijloc, pe latura dinspre Guvern, se află un ceas achiziționat din Austria căruia i s-au adăugat două clopote unite printr-un mecanism și care sună la fiecare sfert de oră, respectiv oră fixă. Pe aceeași axă cu arcul se mai află *Catedrala „Nașterea Domnului”*, veri-

tabilă bijuterie arhitectonică a capitalei, dominată de o clopotniță impunătoare.

CATEDRALA „NAȘTEREA DOMNULUI” este un monument de importanță națională, fiind Mitropolia Chișinăului. A fost ridicată între 1830 și 1836 în stil neoclasicist rusesc târziu cu coloane amintind de templele antice grecești și

având o cupolă bizantină, la inițiativa mitropolitului Gavril Bănulescu-Bodoni, iar construcția efectivă s-a realizat ulterior de către arhitectul Avraam I. Melnikov. Pictura interioară a fost realizată de Ihovșarov. În 1840 a fost construit un turn-clopotniță de patru niveluri, ce susține un clopot cu o greutate de 6,4 t, la primul etaj fiind o capela. Prin anii '60 ansamblul a devenit spațiu expozițional, fiind redat cultului după 1989, cu acel prilej primul post de radio al țării transmîțând în direct litur-

ghia. În 1996 au fost făcute lucrări de restaurare.

În jurul ansamblului religios se află un parc cochet (denumit pe vremea regimului sovietic Parcul Biruinței), actualmente **PARCUL CATEDRALEI**, care a suferit transformări în timp, fără a-și pierde din farmec. În prezent, în spațiul împodobit cu câteva monumente decorative (fântâni ambientale, o uriașă platformă de șah cu piese gigant) au loc diverse manifestări culturale-sportive, iar tinerii vin cu laptop-urile pentru că e zonă cu WiFi gratuit.

■ Catedrala „Nașterea Domnului”

■ Parcul Catedralei

■ Tabla de șah din Parcul Catedralei